

УДК 378 (73)

ЧИЧУК Антоніна Петрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти,

Черкаський національний університет імені

Богдана Хмельницького

e-mail: Toniabida@ukr.net

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ДЕТЕРМІНОВАНІСТЬ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ США

У статті проведено аналіз наукових літературних джерел з метою дослідження проблеми підготовки освітянських кадрів, зокрема початкової школи, та їх вплив на економіку США, в період соціально-економічного розвитку країни. Визначено, що соціально-культурні, політичні та економічні фактори вплинули на зміни в розвитку системи підготовки та підвищення кваліфікації вчителів, зокрема початкової школи, у Сполучених Штатах Америки.

Ключові слова: *підготовка освітянських кадрів; зміни в розвитку системи підготовки вчителів початкової школи; підвищення кваліфікації вчителів; вища педагогічна освіта США.*

Постановка проблеми. Економічний розвиток поставив нові завдання в питанні освіти громадян. Школи створювалися, але не вистачало вчителів, у тому числі і початкової ланки, яких мали готувати вищі навчальні заклади. Найстаріший університет США – Гарвардський – заснований у 1636 році – найпрестижніший американський навчальний заклад (штат Масачусетс) [1, с. 40]. У 1696 р. у штаті Вірджинія у Вільямсбурзі був відкритий коледж Св. Вільяма і Марії; у 1722 р., Єльський університет, який веде свій початок від 1701 р, коли був створений, «Колегіальна школа» в якості альтернативи Гарварду відкрилась в цей же час у штаті Коннектикут; у 1751 році було засновано коледж у Філадельфії (пізніше університет Пенсильванії), у 1754 році – Королівський коледж (пізніше Колумбійський університет) у Нью-Йорку. Приблизно із середини XVIII століття Америка забезпечувала себе висококваліфікованими фахівцями: юристами, економістами, істориками, натуралістами і т.д. [1, с. 44–46].

У XIX столітті у США відбулося прискорення темпів розвитку освіти, що обумовлено комплексом економічних, соціальних і культурних факторів, зокрема: розвитком промисловості, яка вимагала працівників високої кваліфікації; підвищення рівня добробуту населення, яке б мало можливість платити за навчання дітей; розвитком наук про суспільство і людину, що сформувало базу для створення педагогічної освіти, зокрема і початкової [2, с. 16].

У XIX столітті у зв'язку із здійсненням промислової революції техніка, як зазначають С. Мочерний та О. Устенко, стає результатом цілеспрямованого вивчення законів природи, матеріалізації наукових відкриттів, наука починає перетворюватися на специфічну продуктивну силу. У свою чергу, технічний прогрес стає надзвичайно сильним стимулом розвитку науки [3, с. 64].

На початку XIX століття освіта громадян у США почала розглядатися як необхідна частина досягнення суспільного прогресу. Шкільна освіта набувала все більшої популярності; у XVIII столітті було засновано багато «академій» (учні одержували не лише прикладні знання, а й класичну освіту). У 1746 р. був відкритий Принстонський коледж, у 1754 р. Колумбійський коледж. У 1746 р. пресвітеріанцями було засновано коледж у Нью Джерсі (сьогодні Принстонський університет); у 1765 р. баптистами був заснований коледж у Род Айленді (сьогодні Рутгерський), у 1769 р. конгреціоналістами засновано Дармутський університет. Таким чином, якщо до 1776 року, напередодні революції в Америці, нараховувалось 14 коледжів, то до 1800 року (до початку XIX століття) до них приєдналося ще двадцять [1, с.70]. Як впливає із наведеного вище, система освіти США розвивалася в зазначений період паралельно економіці країни, потреби якої необхідно було задовольняти.

Мета статті. Розглянути проблеми підготовки кадрів та їх вплив на економіку США на різних етапах соціально-економічного розвитку.

Викладення основного матеріалу дослідження. У другій половині XIX століття у змісті освіти відбулися зміни: скоротився час на вивчення класичних мов, у навчальному плані з'явилося природознавство, посилилися вимоги до викладання математики, рідної мови та сучасних європейських мов. Навіть до змісту початкової школи були введені предмети практичного спрямування, наприклад, комерційна справа [2, с. 20].

Індустріалізація, розвиток економіки обумовили необхідність підготовки освічених професійно-технічних кадрів, на що й фокусувалася освіта США, на що була і спрямована початкова школа. У 1870-их роках виникають ремісничі й професійні школи, училища – Школи ручної праці (The manual training) [4, с. 107]; у кінці XIX ст. – Індустріальні школи (Industrial schools); у ВНЗ США відкривалися економічні й комерційні курси. Федеральний уряд сприяв розвитку технічної освіти в штатах шляхом фінансування. Держава створювала умови, аби школа прищеплювала учням любов до техніки у зв'язку з тим, що швидко зростала економіка країни і відбувався індустріальний прогрес у країні. В результаті, до початку XX століття технічна освіта США, яка починалась із початкової школи, була однією з кращих у світі [5, с. 133].

Наприкінці XIX – на початку XX століття типовою була початкова освіта; наприкінці 40-х – на початку 50-х років XX століття – середня. Спостерігається певний прогрес у розвитку особистості. Тіснішим стає взаємозв'язок наукового й технічного прогресу. У цей період з'являється перша наукова лабораторія в американській корпорації «Дженерал-електрик», з часом такі лабораторії на гігантських підприємствах стають типовими – створюються передумови для НТР, що розгорнулася в середині 50-х років XX століття, сутність якої полягає в тому, що на передній план виходять розумові, організаторські здібності робочої сили, її творчі обдарування, всі сили людини, сутністю якої є сукупність суспільних відносин (соціальних, політичних, юридичних, ідеологічних тощо) у поєднанні з її природною стороною. Вчені зазначають, оскільки в розвинутих країнах приблизно 75% сукупної робочої сили зайнято у сфері нематеріального виробництва (освіти, охорони здоров'я, науки тощо), людина (рівень її освіти, кваліфікації та ін.) стає основною формою національного багатства. Так, хоча політична вага США у світі підтримувалася її економічним і військовим арсеналом, головною її причиною був «високий дух народу» [3, с. 25–26, 64].

При цьому техніка стає проміжною ланкою на шляху здійснення НТР і дає науці стимули розвитку. Праця людини все більше замінюється працею машин, людина звільняється не лише від ручної праці, а й частково від функцій розумової праці нетворчого змісту. Докорінне перетворення робочої сили передбачає перевагу розумових зусиль, високий рівень світи і кваліфікації, що забезпечує професійну мобільність [3, с. 67–68]. Наука перетворюється на безпосередню продуктивну силу і у вигляді патентів, ліцензій, «ноу-хау» тощо і стає товаром [3, с. 92].

В кінці XIX ст. з розвитком капіталізму у США сільській освіті почало приділятися більше уваги. Індустріалізація сільського господарства, оволодіння новими технологіями виробництва вимогами високого рівня загальноосвітніх та професійних знань від фермерів і сільськогосподарських робітників, яких мала забезпечити сільська школа. Знаменним для розвитку сільської школи було створення президентом Т. Рузвельтом у 1909 році спеціальної Комісії по сільських районах, завдання якої було забезпечення сільських общин

висококваліфікованими педагогічними кадрами, починаючи з початкової ланки. У 30-ті роки ХХ ст. майже всі учительські навчальні заклади (інститути, «нормальні школи»), які здійснювали підготовку вчителів, пропонували спеціальні курси з підготовки сільських учителів та проведення в сільських школах педагогічної практики. Друга світова війна була руйнівною не лише для економіки країни, але й для сільської освіти. Значний удар по сільській освіті завдав і процес консолідації малих сільських шкіл [6, с. 135–136].

Отже, в ХІХ столітті у США створюються передумови до здійснення НТР, тіснішим стає взаємозв'язок наукового і технічного прогресу. Система освіти цих країн розвивається паралельно економіки з метою задоволення її потреб. Технічний прогрес стає сильним стимулом розвитку науки, освіти.

Взагалі, кожний етап розвитку системи освіти має свою специфіку, яка обумовлена особливостями соціально-економічного і культурного розвитку країни. Якщо в період кінця ХІХ століття – 40-х років ХХ століття система підвищення кваліфікації вчителів компенсувала недоліки базової педагогічної освіти, то в період 1950–1970-х років відбувається адаптація вчителів відповідно до розвиваючих психолого-педагогічних наук. Адже на всіх етапах розвитку системи освіти існувало протиріччя між соціально-економічними вимогами до школи і рівнем кваліфікації педагогічних кадрів, їхніми можливостями [7, с. 71].

Відповідно до зазначених змін виникла потреба у підготовці додаткової кількості вчителів, особливо початкової школи, на зміст і характер якої значний вплив мали соціально-економічні й політичні перетворення в країні (гостра економічна криза з другої половини 60-х років ХХ століття у США, яка характеризується погіршенням економічного стану в країні, катастрофічним зростанням безробіття (при уряді консерваторів), посилення класової боротьби, рухом за повноцінну освіту дітей із народу, боротьбою за демократизацію освіти, скороченням державних коштів на освіту, недостатньою увагою до школи й рівня підготовки вчителів). Все це та науково-технічна революція вимусили уряд посилити увагу до проблем освіти як однієї з найважливіших сфер зміцнення свого ідеологічного впливу й прийняти засоби, спрямовані на підвищення рівня загальноосвітньої підготовки школярів: збільшення терміна обов'язкового навчання до 16 років; розширення охоплення навчаючих, особливо в мережі дошкільних установ, початкової ланки та старшокласників [8, с. 38, 40, 142].

Ще в 60–70-ті роки ХХ століття західні педагоги М. Майлз (M. Mille) й Р. Шмак (R. Schmuck) пропагували в школах дух співробітництва, дослідництва і підвищення креативності всього педагогічного персоналу з метою створення середовища для розвитку творчості, починаючи з початкової школи [9, с. 28].

Отже, післявоєнний період характеризується розвитком освітньої політики, конфронтацією між урядом і місцевими органами освіти та вчителями.

У середині 70-х років ХХ століття почався новий етап розвитку НТР, пов'язаний з електронною автоматизацією матеріального виробництва, науково-технічної творчості – інформаційної революції. Її матеріальною базою є космічні, волоконно-оптичні засоби зв'язку, а вихідним пунктом став розвиток мікропроцесорів на великих інтегральних схемах – мікропроцесорна революція, (Так, у США та деяких інших країнах розробляють комп'ютер, що містить майже 1 млн. мікропроцесорів і здійснює 1012 операцій за секунду) яка підвищила комп'ютерну грамотність робітників, роль розумової праці, прискорився НТП [3, с. 69]. Отже, в зазначений період інтенсивно розвивається НТР- інформаційна та мікропроцесорна революція, у зв'язку з чим стоїть завдання підвищення ролі розумової праці, комп'ютерної грамотності населення. На нашу думку, для розв'язання поставлених завдань в першу чергу потрібно підвищувати рівень підготовки вчителів, а отже й учнів, починаючи з початкової школи, їхню науково-технічну творчість, щоб людина могла обслуговувати створені нею автоматизовані виробництва.

Але у 70-ті роки ХХ століття у зв'язку з економічною кризою педагогічні відділення університетів характеризувалися незначною кількістю випускників, адже, за даними К. Зискіна, міністерство освіти значно зменшило фінансування системи підготовки вчителів; навчальні заклади скоротили кількість студентів. Проте, університети, які мали додаткові джерела фінансування, скоротили прийом на педагогічні відділення значно менше, ніж педагогічні коледжі, де більшість готували вчителів початкової школи [2, с. 73].

У зв'язку із зростанням безробіття, викликаним економічною кризою, знизилась популярність ступеня бакалавра освіти, бо випускники, які одержали таку ступінь, могли влаштуватися лише в школі. Тому студенти віддавали перевагу одержанню звичайного університетського ступеня, який давав більше можливостей для працевлаштування [10]. Викладачі ж, у зв'язку із зменшенням кількості студентів, разом із науковими співробітниками займалися виконанням науково-дослідної роботи: розробляли національно значимі науково-дослідні проекти, присвячені проблемам педагогічної освіти, практичного спрямування, у співробітництві із шкільними вчителями.

Що стосується сільської школи, зазначимо, що 70-ті роки ХХ століття під час розвитку сільськогосподарського виробництва уряд США почав реформування сільської школи на основі уніфікації програм шкільного навчання в межах усієї країни, без урахування специфіки сільських общин, що відображено в доповіді «Нація в небезпеці. Необхідність реформи освіти» (1983 р.). У цей період недоліки спостерігалися і в системі підготовки, і перепідготовки вчителів: знизилась чисельність абітурієнтів у ВНЗ, погіршився їх якісний склад; не вистачало вчителів, особливо сільських і початкової школи; відбувалися втрати в економіці у зв'язку з низьким рівнем кваліфікації учительського корпусу країни. У зв'язку із таким становищем уряд США уже із середини 80-х років ХХ ст. почав приймати заходи щодо підвищення престижу вчительської професії: збільшення заробітної плати; підвищення вимог до вступників у педагогічні ВНЗ, до змісту програм підготовки й перепідготовки вчителів [6, с. 137–140].

У 80–90-х роках ХХ століття в результаті науково-технічного прогресу, який сприяв появі нових інформаційно-комунікативних технологій, знання стали більш значущим фактором економічного розвитку суспільства, ніж капітал і ще більш значущим, ніж фізична робота. В цей період інтелектуальні професії набувають більшої популярності, стають більш масовими. Зростання ж робочої сили обумовлює рівень безробіття, яка приводить до нерівності, маргіналізації, що необхідно ліквідувати з допомогою розв'язання соціальних проблем і освіти. В цей час громадяни з високоякісною освітою швидко працевлаштовуються, більше заробляють. Настала потреба в одержанні повноцінної освіти. Назрівала реформа, яка б зачіпала проблеми: забезпечення рівного старту всім дітям; підвищення якості освіти; поширення доступу до вищої освіти; реорганізація професійної підготовки. Державою визнана освіта пріоритетним напрямом її політики [11, с. 129–131].

У США у 1991 році була прийнята програма «Америка 2000. Стратегія освіти», яка мала забезпечити кожній общині досягнення національних цілей в освіті. Як свідчать висловлювання багатьох американських учених-педагогів, на особливу увагу заслуговує вміння сільського вчителя залучати до навчального процесу учнів, що належать до «групи ризику» (діти корінних народів Америки, національних меншин та сезонних робітників) і починати це потрібно з початкової школи. В останні роки ХХ ст. та на початку ХХ ст., як зазначає Г. Андрєєва, намітились тенденції до поліпшення ситуації, адже кількість школярів, що не закінчили школу, порівняно з 70-ми роками ХХ ст. скоротилася вдвічі. До того ж, сільським учителям довелося розробляти програми з метою навчання дорослих фермерів у зв'язку із упровадженням передових технологій у сільське господарство США. На думку американських учених, програми підготовки сільських учителів можуть бути вдосконалені за рахунок уведення спецкурсів які розкривають значення сільської общини в організації педпрактики студентів у сільських школах з метою закріплення випускників у сільській общині, що дозволить здійснювати підготовку учнів до сільськогосподарської праці, починаючи з перших років навчання у школі [6, с. 135–140].

Як свідчить зазначене, робота сільського вчителя тісно пов'язана із роботою фермерських господарств, на що спрямована й підготовка сільського вчителя, а також підготовка учнів до сільськогосподарської праці, починаючи з перших років навчання в школі [13]. Зміни, що відбуваються в політичному, соціальному, культурному, технологічному та економічному житті американського суспільства, передбачають нові вимоги до формування нових компетентностей учителя: застосування ІКТ у навчальній діяльності [14]; дослідницький характер професійної діяльності вчителя; підвищення навчальних досягнень учнів; зростаюча професіоналізація педагогічної діяльності вчителя [12, с. 38–42].

Аналіз підготовки та підвищення кваліфікації учителів у США [15] свідчить, що модернізація цієї освітньої ланки зв'язана із економічними, культурними, освітніми змінами в країні. Державна освітня політика США спрямована на поліпшення рівня якості успішності учнів із природничо-математичних і гуманітарних наук, що зв'язано із загальним рівнем розвитку освіти та економічними і культурними характеристиками країни [16, с. 206].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведено аналіз наукових літературних джерел з метою дослідження проблеми підготовки освітянських кадрів, зокрема початкової школи, та їх вплив на економіку США в період соціально-економічного розвитку країни. Визначено, що соціально-культурні (швидкий демографічний ріст населення, скорочення мережі середніх навчальних закладів), політичні (соціально-політична криза, перехід до демократичної моделі управління) та економічні (криза в економіці, зростання безробіття) фактори вплинули на зміни в розвитку системи підготовки та підвищення кваліфікації учителів у Сполучених Штатах Америки.

Тенденції науково-технічного прогресу й ринкової економіки викликали розвиток системи освіти, яка найбільш екстенсивно розвивалася в період підйому економіки (1950-ті – 1970-ті роки).

У 70–80-ті роки спостерігається тенденція переходу від елітарної освіти до масової. Виникає необхідність в учителях, які будуть навчати рівноправних дітей демократичного суспільства. В цей період відбувається розширення університетської і не університетської освіти. Педагогічні коледжі одержали статус вищих навчальних закладів. У 80-ті роки спостерігається тенденція переходу до демократичної моделі управління. Кризові явища в економіці і ріст безробіття сприяли в 60-80-ті роки скороченню державних коштів на освіту і орієнтації на пошук інших джерел фінансування. В 70-90-х роках провідним напрямом політики уряду в галузі освіти стає економічний імператив.

У ХХІ столітті держава орієнтує систему освіти, яка є ключем до інформації і знань, що домінують в економіці, на розв'язання завдань соціально-економічного розвитку. США не шкодує асигнувань на перебудову системи навчання, на наукову роботу в галузі педагогіки, на вдосконалення методичної системи освіти, зокрема на її випереджувальний характер. Підготовка та вдосконалення педагогічної майстерності вчителів, зокрема початкової школи, розглядається в США як фактор соціально-економічного й культурно-освітнього розвитку країни. Зокрема, підготовка й підвищення кваліфікації вчителів детермінується рівнем розвитку економіки країни.

Список використаної літератури

1. Жуланов А.В. Демократизация образования США второй половины XIX-начала XXв. : дисс. ... канд. пед. наук / А.В. Жуланов. – Волгоград, 2008. – 202 с.
2. Зискин К.Е. Профессионально-педагогическая подготовка учителей средней школы на педагогических отделениях университетов Великобритании во второй половине XX в.: дис. ... канд. пед. наук / К.Е. Зискин. – М., 2002. – 157с.
3. Мочерний С. Основи економічної теорії. навчальний посібник / С. Мочерний, О. Устенко; 2-ге вид., доп. – Київ : Академія, 2006. – 502 с.
4. Woodward C.M. The Manual Training School / M. Woodward. – New-York : Times, 1969. – 331 p.
5. Hord S. M. Professional learning communities: What are they and why are they important? / S. M. Hord // Issues About Change. – 1997. – No. 6 (1). – P. 1–8.
6. Андреева Г.Б. Подготовка, адаптация и повышение квалификации сельских учителей. дис. ... канд. пед. наук / Г.Б. Андреева. – М., 2000. – 154 с.
7. Гаргай В.Б. Развитие системы повышения квалификации учителей в Великобритании (конец XIX – конец XX вв.): дис. ... д-ра пед. наук / В.Б. Гаргай. – Новосибирск, 2006. – 379 с.
8. Стрункина Ю.В. Профессиональная подготовка педагогических кадров во второй половине XX века: на материалах Великобритании и России: дис. ... канд. пед. наук / Ю.В. Стрункина. – Ставрополь, 2012. – 169 с.
9. Schmuck R. Organisation development in school / R. Schmuck, M. Mille. – National press books, 1971. – 276 p.
10. Alexander R.J. Change in teacher education, Context and provision since Robbins / R.J. Alexander, M. Craft, J. Lynch. – Guildford: Holt, Rinehart & Winston, 1984. – 357 p.
11. Шмакова А.П. Опыт развития правовых отношений в образовательной системе Великобритании на рубеже XX-XXI вв.: дис. ... канд. пед. наук / А.П. Шмакова. – Омск, 2006. – 214 с.
12. Сбруева А.А. Тенденції розвитку європейського простору педагогічної освіти в умовах побудови суспільства знань / А.А. Сбруева // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – 2008. – №37. – С. 38–42.
13. Біда О.А. Сільська малокомплектна та (малонаповнювана) школа: соціальний статус, проблеми роботи та існування / Біда О.А., Прокопенко Л.І. // Гірська школа Українських Карпат. – Науково-методичний

журнал Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 106–109.

14. Кучай О.В. Особливості підготовки майбутніх учителів початкових класів засобами мультимедійних технологій / О. В. Кучай // Вісник Черкаського університету. – Серія: Педагогічні науки. – 2012. – №34(247). – С. 137–140.
15. Кучай Т.П. Підготовка шкільних консультантів до активної участі в освітньому процесі / Т.П. Кучай // Порівняльна професійна педагогіка. – 2013. – № 2 (6). – Київ–Хмельницький. – С. 162–166.
16. Бондарук Я.В. Організація навчального процесу в системі підвищення кваліфікації вчителів у США.: дис. ... канд. пед. наук / Я.В. Бондарук. – Черкаси, 2013. – 209 с.

References

1. Zhulanov, A.V. (2008). *Democratization of the US education in the second half of the nineteenth and early twentieth centuries*. (Ph.D Dissertation). Volgograd. (in Rus).
2. Ziskin, K.E. (2002). *Professional and pedagogical training of secondary school teachers at the pedagogical departments of universities in the UK in the second half of the twentieth century*. (Ph.D Dissertation). Moscow.
3. Mocherny, S., Ustenko, O. (2006). *Fundamentals of economic theory*. Teaching Manual. 2nd ed. Kyiv: Academy. (in Ukr).
4. Woodward, C.M. (1969). *The Manual Training School*. New-York: Times.
5. Hord, S.M. (1997). *Professional learning communities: What are they and why are they important?* Issues About Change, 6(1), 1–8.
6. Andreeva, G.B. (2000). *Preparation, adaptation and professional development of rural teachers*. (Ph.D Dissertation). Moscow. (in Rus).
7. Gargai, V.B. (2006). *The development of a teacher training system in the UK (late XIX – late XX centuries)*. (Ph.D Dissertation). Novosibirsk. (in Rus).
8. Strunkina, Y.V. (2012). *Professional training of pedagogical staff in the second half of the twentieth century: on the materials of Great Britain and Russia*. (Ph.D Dissertation). Stavropol. (in Rus).
9. Schmuck, R., Mille, M. (1971). *Organization development in school*. National press books.
10. Alexander, R.J., Craft, M., Lynch, J. (1984). *Change in teacher education, Context and provision since Robbins*. Guildford: Holt, Rinehart & Winston.
11. Shmakova, A.P. (2006). *Experience in the development of legal relations in the educational system of Great Britain at the turn of the twentieth and twenty-first centuries*. (Ph.D Dissertation). Omsk. (in Rus).
12. Sbruyeva, A.A. (2008). Trends in European space teacher education in building a knowledge society. *Bulletin of Ivan Franko Zhytomyr State University*, 37, 38–42. (in Ukr).
13. Bida, O.A., Prokopenko, L.I. (2006). Countryside ungraded school, social status, and the existence of a problem. Mountain School Ukrainian Carpathians. *Methodical Journal of V.Stefanyk Carpathian National University. Ivano-Frankivsk*, 106–109. (in Ukr).
14. Kuchai, O.V. (2012). Features training primary school teachers by means of multimedia technologies. *Bulletin of Cherkasy National University. Series: Pedagogical Science*, 34(247), 137–140. (in Ukr).
15. Kuchai, T.P. (2013). Training school counselors to actively participate in the educational process. *Comparative professional education: Science Journal*, 2 (6), 2013, Kyiv- Khmelnytsky, 162–166. (in Ukr).
16. Bondaruk, Y. (2013). *Organization of educational process in the system of teacher training in the United States*. (Ph.D Dissertation). Cherkasy. (in Ukr).

CHYCHUK Antonina,

PhD, Associate Professor of Pre-School Education Department,
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: Tetyanna@ukr.net

SOCIAL-AND-ECONOMIC DETERMINATION OF DEVELOPMENT OF HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE USA

Abstract. Purpose. The article analyzes the scientific literature to study the problems of preparation of pedagogical workers, including primary school, and their impact on the US economy during the socio-economic development. It was determined that the socio-cultural, political and economic factors influenced the change in the development of training and professional development of teachers, especially primary school in the United States.

Results. Trends of scientific and technological progress and the development of a market economy caused a system of education that is most extensively developed in the recovery period (1950–1970).

Originality. In 70-80 years there is a trend of transition from elite education to mass. There is a need for teachers who will teach children equal democratic society. In this period is going the expansion of university and non-university education. In the 70-90 years of leading the direction of government policy in education is an economic imperative. In the twentieth century the state directs the education system, which is the key to information and knowledge that dominate the economy, to solve the socio-economic development. US spares no

allocations for the restructuring of education system, the research work in the field of pedagogy, methodology for improving the education system, including its proactive nature.

Conclusion. Preparation and improvement of pedagogical skills of teachers, especially primary school in the US is considered as a factor of socio-economic and cultural and educational development. In particular, the training and retraining of teachers is determined by the level of economic development.

Key words: *preparation of pedagogical workers; changes in the development of training primary school teachers; teacher training; higher pedagogical education in the US.*

*Одержано редакцією 16.06.2017
Прийнято до публікації 19.06.2017*